

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkkamánni

Kommunereform i Finnmark, og i Øst-Finnmark

Status, forutsetninger og virkemidler

Møte med Øst-Finnmark regionråd
9. februar 2015

v/prosessveileder Bente Larssen

Overordnede mål for reformen

- Stortinget har sluttet seg til følgende:
 - Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
 - Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
 - Bærekraftige og økonomiske robuste kommuner
 - Styrket lokaldemokrati

Kommunereformen

Arbeidet med kommunereformen er godt i gang over hele landet.

- Bakgrunn for reformen er kjent:
 - Befolkningsutviklingen
 - Sentralisering
 - Økende grad av velferdstjenestene leveres av kommunen
 - Regjeringen ønsker å se på oppgavefordelingen mellom statlig, regionalt og lokalt forvaltningsnivå.
 - Fylkesmennene har et regionalt ansvar
- Velferdsreform – fokus på velferdstjenester nå og fremover

Nye oppgaver

- Stortingsmelding til våren
 - Innspill fra Ekspertutvalget
 - KS
 - Fylkeskommunene
 - Departementet står fritt

Status i Finnmark i arbeidet med kommunereformen

- Alle 19 kommuner har fattet politisk vedtak om oppstart av kommunereformen
- De fleste kommuner er i gang med interne utredninger
- Flere av kommunen er i dialog med nabokommuner
- Kommunene er ikke sikre på når prosessene er ferdige
- Kommunene ønsker bistand fra Fylkesmannen

Status i Øst-Finnmark

- Jfr tilbakemelding til Fylkesmannen
 - Alle kommuner har fatt oppstartsvedtak
 - Veien videre noe mer ulik og uklar pr innmeldingstidspunkt i desember 14.
 - Initiativ fra Sør-Varanger/ Vadsø om et felles utredningsprosjekt for kommunene Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord, Vadsø og Sør-Varanger
 - FM ser veldig positivt på dette initiativet.

Refleksjon

Kommunene sette utenfra. Mye er bra!

Dog, varierende kompetanse og kapasitet gir:

- Varierende økonomistyring
- Varierende tjenestetilbud til innbyggerne
- Varierende ivaretagelse av myndighetsrollen
- Varierende ivaretagelse av samfunnsutviklingsrollen

Refleksjon

- Er vi rustet til å møte den nye oppgavefordelingen mellom stat og kommune?
- Er vi rustet til å møte eventuelle endringer i inntektssystemet?

Disse og flere andre utfordringer må løses i og av kommunene uavhengig av kommunesammenslåing eller ikke

Denne prosessen er nyttig for kommunene uansett!

Utfordringer innen samfunnsutvikling

Har kommunene tilpasset seg i forhold til:

- Folketallsutvikling?
- Demografi?
- Bosetningsstruktur og sentralisering?
- Arbeidsmarked og lokale arbeidsplasser?
- Næringsutvikling
- Levevilkår?
- Avstander og kommunikasjon?
- Arealbehov i fremtiden?

Påvirker endringer?

Hvordan vil andre statlige endringer påvirke kommunen?

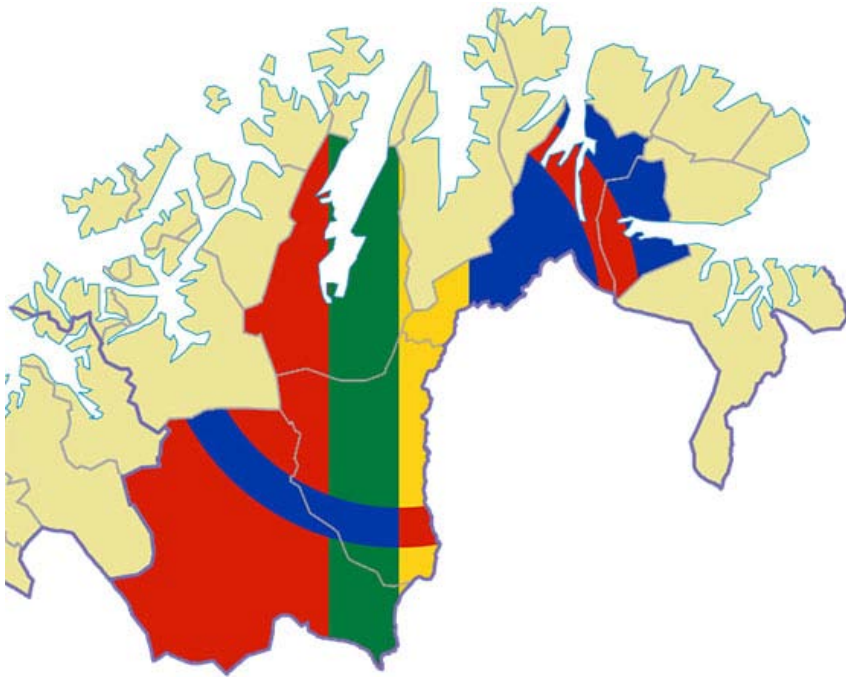
- Samhandlingsreformen
- Politireformen
- Endringer i Mattilsynet
- Endringer i Nav?
- Overføring av skatteoppgaver til staten?
- Endringer hos Fylkesmannen?
- Regionendringer?
- Lufthavnstruktur?

Avgjørende spørsmål

Hvilke utfordringer står vi overfor?

- Har vi tilstrekkelig kompetanse i dag?
- Har vi tilstrekkelig kapasitet i dag?
- Hvordan håndtere nye oppgaver og nytt ansvar?

Kommunereformen skal tilrettelegge for samisk språk, kultur og identitet

- Det bor samer i alle Finnmarkskommuner
- Hvordan påvirkes samisk språk og kultur av kommunesammenslåinger?
- Skepsis til samisk superkommune

Fylkesmannens vurdering

- Kommunene er genuint opptatt av den samiske identiteten ikke svekkes
- Kommunene er genuint opptatt av hvordan man kan få løftet frem samisk språk, identitet og samfunnsutvikling i det videre arbeidet
- Dette må løses!

Innspill fra Finnmark

- Hvordan ivareta lokaldemokratiet i en sammenslått kommune med stort areal og lange avstander mellom punktbosettinger?
- Er det hensiktsmessig å benytte ordningen i Kommuneloven § 12 med kommunedelsutvalg? Eller må det utvikles andre modeller for å ivareta lokaldemokratiet?

Lokaldemokrati

- Departementet vil i samarbeid med Kompetansesenter for distriktsutvikling utvikle en lokaldemokrativeileder i forbindelse med kommunereformen. Veilederen vil gå i dybden på ulike muligheter for kommunedelsutvalg, både formelle og uformelle, men også handle om andre og nye måter å involvere innbyggerne på.
 - Kommer våren 2015.

Prosesen

Oppstartvedtak

Verktøy

Utrede

Foreslå/vedta

Iverksette

Problemstillinger

Kommunestrukturprosessen er en omfattende og kompleks prosess, som skal gjennomføres i og av kommunene.

Hvilke hjelpemidler finnes?

Hvordan bruke disse hjelpemidlene?

Løsning?

Fylkesmannen har laget en mal for Status-og mulighetsbilde for kommunene i Finnmark

- Bruk Ny kommune

Status og-mulighetsbilde

Formålet med statusbildet er å gi en oversikt over hvor kommunen står i dag i forhold til:

- Demografisk utvikling
- Økonomisk status
- Kommunens rolle som **tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena**

Status og-mulighetsbilde

Fylkesmannen fyller ut det meste av relevant statistikk for kommune

Fylkesmannen vil bistå i bruken av malen og statistikk.

Vi tilbyr oss å avholde samlinger for medarbeidere/prosjektere som skal arbeide direkte med utarbeidelse av statusbildet

Arbeidet videre

- Statuskartlegging med vekt på kompetanse og kapasitet innenfor rollene **tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og demokratisk arena**
- Som grunnlag for videre dialog og samarbeid kommunene imellom
- Alle kommuner i Finnmark følger løp 2

Fylkesmannens rolle i prosessarbeidet

Fra oppdragsbrevet for 2015:

«Regjeringen ønsker i arbeidet med kommunereformen at fylkesmannen skal være en tilrettelegger for lokale prosesser, koordinator og også pådriver ovenfor de kommuner som ikke tar nødvendig lokalt lederskap.»

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkkamánni

